

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.030/2018/7. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Kisházi János ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve felperesnek (cím) - a dr. Sebők Imre ügyvéd ügyintézője mellett eljáró Dr. Sebők Imre Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt I.rendű alperes neve (cím) I. rendű és a dr. Szeltner Gábor ügyvéd (cím) által képviselt II.rendű alperes neve (cím) II. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti perében az Egri Törvényszék 11.P.20.119/2016/44. számú ítélete ellen a felperes által 46. sorszám alatt előterjesztett és Pf.6. sorszám alatt kiegészített fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az felperesnek a tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmét elutasítja.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 20 250 (húszezer-kétszázötven) forint általános forgalmi adót tartalmazó 95 250 (kilencvenötezer-kétszázötven) forint fellebbezési költséget. A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A felperes 2008. szeptember 9. napján az I. rendű alperes jogelődje, a '**jogelőd neve**' felé nyújtott be finanszírozási kérelmet 2 448 000 forint, azaz 16 685,98 svájci frank összegű kölcsön nyújtása érdekében, amely segítségével a **gazdasági társaság**-tól szándékozott megvásárolni egy Toyota (J) Yaris 1.3 LCA típusú személygépkocsit. Az autókereskedőnél több pénzügyi intézmény kölcsönkonstrukciói is elérhetőek voltak, egyaránt lehetett forint-, svájci frank- és euróalapú kölcsönszerződést kötni. A finanszírozási kérelem fejrészában feltüntetésre került, hogy az „CHF-alapú, Start, Casco maximum” kölcsön nyújtására irányul.

A felperes és alperesi jogelőd 2008. szeptember 9. napján a szerződést megkötötték. A kölcsönszerződés 2.) pontjában a kölcsön összegeként és devizanemként 16 685,98 svájci frank, mellette 2 448 000 forint, kamat mértékeként évi 12,30%, referencia-kamatlábként három hónapos CHF LIBOR, mértékeként 2,74%, törlesztőrészletek számaként 120 hónap, összegeként 35 460 forint, emellett 241,70 svájci frank került feltüntetésre. A kölcsönszerződés 2.) pontjában rögzítették, hogy a törlesztőrészletek száma, összege a 6.) pontban meghatározottak szerint változhat, megfizetése forintban történik, esedékességét a mellékelt törlesztési ütemezés

tartalmazza. A szerződés szerint a teljes hiteldíj mutató évi 13,86% volt. A szerződés tartalmazza, hogy a törlesztőrészlet összege az ÁSZF 9. pontja szerint megváltozhat.

A szerződés 8.2 pontjában akként rendelkeztek, hogy a kölcsönszerződésben nem szabályozott kérdések tekintetében a kölcsönnyújtó üzletszabályzatának általános része, valamint az „Általános Szerződési Feltételek - személygépjármű vásárlási kölcsönhöz” rendelkezései továbbá az Adatvédelmi Ügyfélértékelő irányművek, melyek jelen szerződés elválaszthatatlan mellékletét képezik. Szintén a szerződés részét képezi a „Nyilatkozat biztosítással kombinált finanszírozási termék igénybevételéhez” és „... Biztosító Zrt. Casco Maximum Biztosítás ügyfél- és termék-tájékoztató” dokumentumok. A szerződés kizárólag az itt felsorolt mellékletekkel együttesen érvényes. A szerződés aláírásával az ügyfél kifejezetten elismerte, hogy a fenti okiratokat számára hiánytalanul átadták, azokat megismerte és az abban foglaltakat tudomásul vette. Az általános szerződési feltétel és üzletszabályzat a gépjármű-kereskedő irodájában rendelkezésre állt, azt a felperes a szerződés megkötése előtt megtekinthette, tanulmányozhatta, az a szerződés részét képezi. Az általános szerződési feltételek 8.1-a szerint: a kölcsönnyújtó a kölcsönszerződés alapján nyújtott kölcsönösszeget - függetlenül annak a kölcsönszerződésben megállapított pénznemétől - az 5.1 pontban foglaltakkal összhangban a gépjárműről kiállított szállítói számla pénznemében, a számlán feltüntetett összegben folyósítja. Az ügyfél tudomásul veszi, hogy abban az esetben, ha a kölcsön pénzneme és a szállítói számla pénzneme eltér egymástól, a kölcsönszerződés aláírásától a kölcsönösszeg folyósításának időpontjáig bekövetkező árfolyamváltozás következtében a kölcsönösszegnek a kölcsönszerződésben meghatározott pénznemben kifejezett értéke alapján az ott meghatározott konverziós összefüggés szerint változhat. Az összefüggést magyarázattal ellátott matematikai képlet ábrázolta. A kölcsön összegének a kölcsönszerződés pénznemében megállapított értéke megváltozásával egyidejűleg a törlesztőrészletek kölcsönszerződés pénznemében megállapított értéke is ismételt megállapításra került. A kölcsönösszeg és ezzel együtt a törlesztőrészletek összegének fentiek szerinti megváltozásáról a kölcsönnyújtó a folyósítást követően írásban értesíti az ügyfelet.

Az ÁSZF 8.2 pontja szerint az ügyfél a kölcsön összegét a kölcsönszerződésben, illetőleg a 8.1 pontban részletezettek szerinti meghatározott mértékű törlesztőrészletekben köteles visszafizetni. A törlesztőrészlet a kölcsönszerződésben rögzített tőke- és kamatrészből tevődik össze, amelynek megállapításához szükséges képletet és magyarázatot is tartalmazta.

A kölcsönszerződés a törlesztőrészletek összegét devizában tüntette fel, annak megfizetése az adós forintban volt köteles. A deviza forintra történő átváltása az esedékesség napját megelőző hónap 12. napjára a ... Bank Rt. által adott devizanemre jegyzett deviza I. eladási árfolyam alapján történt. A 8.2. pontban utolsó mondata szerint az árfolyamváltozás kockázatát az ügyfél volt köteles viselni.

A felperes a kölcsönszerződésből származó kötelezettségének maradéktalanul nem tett eleget, ezért az alperes a szerződés 2014. március 27. napjára felmondta.

Az alperes a 2014. évi XL. törvény (továbbiakban: elszámolási törvény) foglalt elszámolási kötelezettségének eleget tett. A tisztességtelenül felszámított összeget 1 447,32 svájci frankban határozta meg, az elszámolás fordulónapját követően fennálló lejárt tartozásként 2 901 865 forintot tüntettek fel. Az elszámolás felülvizsgált.

Az I.rendű alperes jelen szerződésből eredő követelését 2016. november 14. napján kelt engedményezési szerződéssel a '**II.rendű alperes neve**' II. rendű alperesre engedményezte.

A felperes keresetében kérte az alperesi jogelőddel kötött kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását, figyelemmel arra, hogy az árfolyamkockázatról a szerződés megkötését megelőzően a felperest nem tájékoztatták, ezért az árfolyamkockázat felperesre hárítása a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 209/A. § (2) bekezdése szerint tisztességtelen, az a 93/13/EGK Irányelv 6. cikk (1) bekezdésébe is ütközik. Jogkövetkezményként a kölcsönszerződés határozathozatalig történő hatályossá nyilvánítását, továbbá az alperes 342 779 forint megfizetésére és perköltség viselésére kötelezését kérte.

Állította, hogy az üzletszabályzat nem vált a szerződés részévé. A kölcsönszerződés 8.2. pontja, melyben kijelentette, hogy a ÁSZF-et megismerte, megértette és kötelezőnek ismerte el, a 18/1999. (II.5.) Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés j) pontja szerint tisztességtelen.

Az árfolyamkockázat áthárítása körében hivatkozott arra, hogy a kölcsönszerződés egyedi része az árfolyamkockázat vonatkozásában rendelkezést nem tartalmaz, abban a devizában való nyilvántartás pusztán fogalomként került meghatározásra. Olyan kifejezett rendelkezés, mely külön pontban összefoglalva, egyértelműen tájékoztatná a fogyasztót arról, hogy a devizaalapú kölcsönszerződés a forintalapú kölcsönszerződéshez képest külön, azt meghaladó kockázattal jár, feltárná ezen kockázat jellegét, valamint az árfolyam-emelkedés törlesztésre gyakorolt hatását, az általános szerződési feltételek között sem található. Az ott írt képletek önmagukban, részletes, érthető és világos magyarázat nélkül nem voltak kockázatteltérőként értékelhetőek. Utalt a Hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 203. § (6) és (7) bekezdésében foglaltakra is.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperest megfelelően tájékoztatták az ügylet kockázatáról, melyet az ÁSZF 8. pontja tartalmaz. Állította, hogy az általános szerződési feltétel a felek szerződésének részévé vált, vitatta a felperes keresetének összecszerűségét is.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 175 448 forint perköltséget.

Indokolásában kifejtette, hogy a rPtk. 205/B. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az általános szerződési feltétel akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta. Adott esetben az nem tartalmazott a szokásos szerződési gyakorlattól, szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen eltérő rendelkezést. Nem volt szükséges, hogy az abban foglaltakra az alperesei jogelőd a felperes figyelmét előzetesen külön nyilatkozatban felhívja, és ezen feltételeket a felperes kifejezetten elfogadja. A felperes által aláírt szerződés egyedi része (8.2. pont) kifejezetten rögzíti a felperes nyilatkozataként, hogy „a kölcsönszerződésben nem szabályozott kérdésekben a kölcsönt nyújtó üzletszabályzatának általános része, valamint az Általános Szerződési Feltételek - Személygépjármű Vásárlási Kölcsönhöz rendelkezései, továbbá az Adatvédelmi Ügyféltájékoztató irányadóak, melyek jelen szerződés elválaszthatatlan mellékletét képezik... Jelen szerződés kizárólag az itt felsorolt mellékletekkel együttesen érvényes. Jelen szerződés aláírásával az ügyfél kifejezetten elismeri, hogy a fenti okiratokat számára hiánytalanul átadták, azokat megismerte és az abban foglaltakat tudomásul vette.”

Jelen esetben az üzletszabályzat, illetőleg általános szerződési feltétel megismerését és elfogadását a felperes saját, teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozatával elismerte, a kölcsönszerződés megkötötte, a kölcsön összegét felhasználta, a részleteket hosszabb időn át megfizette, azaz az üzletszabályzatban foglaltakat elfogadta.

A kölcsönszerződés 8/2 pontja tisztességtelennek nem minősülhet, nem ütközik a 18/1999. (II.5.) Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjába, figyelemmel arra, hogy a szerződésben

tisztességtelen szerződési kikötésnek kizárólag a felek jogait és kötelezettségeit meghatározó szerződési kikötések minősülhetnek. Fenti kikötés ilyen rendelkezést nem tartalmaz, az a felperes, mint fogyasztó tényekre vonatkozóan tett nyilatkozata.

A kereskedő alkalmazottai állították, hogy az általános szerződési feltétel, üzletszabályzat az autókereskedésben elérhető volt, amennyiben ezt igényelte, a fogyasztónak, így felperesnek is lehetősége volt azt tanulmányozni.

A felperes hivatkozott arra is, hogy egyedileg nem tárgyalták meg az árfolyamkockázat felperesre történő telepítésével, a devizaelszámolással kapcsolatos szerződési rendelkezéseket, az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy ebben az esetben azok tisztességtelen volta a Ptk. 209/A. § alapján nem is lenne vizsgálható.

Nem értett egyet a felperessel, hogy a felek között ténylegesen nem devizaalapú, hanem forintszerződés jött létre. A felperes által kitöltött finanszírozási kérelem több helyen tartalmazza, hogy a szerződést CHF devizában igényli, és a szerződés is egyértelműen rögzíti a devizanemet.

A felperes maga is elismerte, hogy tudta, svájci frank alapú kölcsönszerződést fog kötni, figyelemmel arra, hogy az értékesítőtől azt a tájékoztatást kapta, hogy a devizaárfolyam igazából nem fog változni, ez szerződési akaratának megfelelt.

Megállapította, hogy külön íven szövegezett kockázatfeltáró nyilatkozatot a felperes nem írt alá, ám a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdése a kockázatfeltáró nyilatkozat hiányához nem fűzi a semmisség jogkövetkezményét.

A 2/2014. PJE határozat 1. pontja szerint a devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezésének tisztességtelensége, mely szerint az árfolyamkockázatot - a kedvezőbb kamatmérték ellenében - korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma az szerződéskötéskor nem volt világos, nem volt érthető. Azt, hogy a fogyasztó képes volt-e értékelni az árfolyamváltozás reá nézve esetlegesen hátrányos gazdasági következményeit, a releváns ténybeli elemek összességére tekintettel kell megállapítani. Az árfolyamkockázat áthárítására vonatkozó kikötés tisztességtelenségét abban az esetben nem lehet megállapítani, ha a szerződés szövegéből és a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatóból egyértelműen felismerhető volt az átlagos fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa.

Ha pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás, vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen vagy teljesen érvénytelen.

A kölcsönszerződés egyedi részében rögzítésre került, hogy a mértékadó devizanem svájci frank. A kölcsönszerződés 2. pontjában szerepel, hogy a törlesztőrészletek száma, összege a 6. pontban meghatározottak szerint változhat, megfizetése forintban történik, illetőleg a THM százalékos mértéke mellett is szerepel, hogy a törlesztőrészlet összege az ÁSZF 9. pontja szerint megváltozhat. A felek szerződésének részét képező általános szerződési feltétel 8.2. pontjának utolsó mondata szerint az árfolyamváltozás kockázatát az ügyfél köteles viselni.

Az általános szerződési feltétel 8.1 és 8.2 pontjába foglalt rendelkezések pedig rögzítették a konstrukció részletes szabályait. Tartalmazták a törlesztőrészlet forint értékének meghatározását is, részben matematikai képlettel felírva, szövegesen is elmagyarázva, hogy a devizában megállapított törlesztőrészleteket forintban kell megfizetni, akként, hogy a devizaösszeget forintra kell átváltani,

még hozzá az esedékesség napját megelőző hónap 12. napjára a ... Bank Rt. által adott devizanemre jegyzett deviza I. eladási árfolyam alapján. Az általános szerződési feltétel azt is rögzítette egyértelműen és az átlagos fogyasztó számára is világosan, hogy az árfolyamváltozás kockázatát az ügyfél köteles viselni. Ezen rendelkezések sehol nem utaltak arra, hogy ezen kockázat viselésnek bármiféle korlátja lenne.

Az alperes képviselőjében eljáró személyektől szóban eltérő tájékoztatást a felperes nem kapott. Ellenkezőleg, elmondták az ügyfeleknek, hogy ha romlik az árfolyam, akkor többet kell fizetni, ha javul, akkor kevesebbet, ez olyan kockázat, amit nekik kell felvállalni. Az árfolyamváltozás irányáról, mértékéről nem nyújtottak tájékoztatást.

Az elsőfokú bíróság szerint az átlagos fogyasztó mércéjével megítélt felperes számára a szerződés, illetőleg az általános szerződési feltételek alapján egyértelműen felismerhető volt az árfolyamkockázat valós tartalma, annak korlátlan volta, a szerződés megkötése során ezt megerősítő, magyarázó tartalmú tájékoztatást kapott az alperes részéről eljáró személyektől, ezért az árfolyamkockázat áthárítására vonatkozó szerződési feltétel tisztességtelensége a Ptk. 209/A. § (2) bekezdésére tekintettel nem volt megállapítható.

A per tárgyának értékét a felperes által kért marasztalási összeg, valamint a felperest az I. rendű alperes nyilvántartása szerint még terhelő fizetési kötelezettség együttes összegeként állapította meg, figyelemmel arra, hogy felperes keresete - mivel az jogkövetkezmények levonására is irányult - szükségszerűen marasztalási kereset. A per tárgyának értéke a Pp. 24. § (1) bekezdése szerint nem csupán a felperes által kért marasztalási összeg, hiszen felperes keresete nem csupán ennek megfizetésére, hanem annak megállapítására is irányul egyidejűleg, hogy a felperes az alperesi nyilvántartás szerinti összeggel már nem tartozik.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést. Kérte az ítélet megváltoztatását, költségei megtérítését. Korábbi nyilatkozatait változatlan tartalommal fenntartva előadta, hogy a szerződés svájci frank alapú feltétele érvénytelen tisztességtelenség okán a Hpt. 203. § (1), (6) és (7) bekezdése, az rPtk. 200. § (2) bekezdése, 209. § (1) bekezdése és 209/A. § (2) bekezdése alapján. Hivatkozott továbbá a 93/13. számú irányelv 3. és 4. cikkére. Álláspontja szerint amennyiben az uniós irányelv implementálása nem megfelelően történt, az közvetlenül is alkalmazható, amennyiben kellően konkrét rendelkezéseket tartalmaz. Rámutatott, hogy az általános szerződési feltétel egyedi megtárgyalását a fogyasztóval szerződő félnek kell bizonyítania. Az árfolyamkockázatról rendelkező feltétel sem a kölcsönszerződés egyedi részében, sem az ÁSZF-ben nem található, kivéve az egyedi szerződés egyetlen kitételét. Az alperes megbízottja, a gépkocsi eladója nem tájékoztatta az őt terhelő árfolyamkockázatról, arról, hogy az árfolyam reá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, továbbá írásbeli kockázatfeltáró nyilatkozatot sem íratott alá a felperessel. Semmilyen kockázatról nem tájékoztatták őt a szerződéssel kapcsolatban, különösen az árfolyamkockázatról nem. Az árfolyamkockázat csupán mint fogalom jelenik meg anélkül, hogy a laikus felperes annak lehetséges hatásaira nézve bármiféle tájékoztatást kapott volna, és ilyen tartalom az ÁSZF rendelkezései között sem fedezhető fel. Nem értékelhető ilyennek az, hogy az ÁSZF matematikai képletet tartalmaz, minthogy az önmagában, részletes, érthető és világos magyarázat nélkül nem tárja fel a kockázat mibenlétét. Az árfolyamváltozás törlesztőrészletekre gyakorolt hatása köztudomásúnak nem volt tekinthető, és nem pótolja a feleket az rPtk. 205. § (3) bekezdése alapján terhelő együttműködési- és tájékoztatási kötelezettségét. Ennél is szigorúbb szabályt tartalmaz a Hpt. 203. §-a. Csupán az ÁSZF laikus számára nem világos, nem érthető módon, több rendelkezés összevetéséből levezethetően derül ki, hogy a szerződés devizaalapúsága a törlesztőrészlet változását okozhatja. Mivel az érvénytelenség a szerződés főszolgáltatásnak minősülő kikötését érinti, a szerződés nem teljesíthető e kikötés hiányában, és az egész szerződés

érvénytelenségét vonja maga után.

Sérelmezte a perköltség számítását is, álláspontja szerint a teljes szerződés érvénytelensége esetén csak akkor minősül a pertárgy értékének az ellenszolgáltatás összege, ha a kereset érvénytelenség megállapítására irányult. Ha azonban a kereset marasztalásra irányul, a keresettel érvényesített követelés értéke, azaz 342 779 forint a pertárgy értéke.

Kérte, hogy az ítélet tárgyalást a Pp. 152. § (1) bekezdése alapján függessze fel az Európai Unió Bírósága előtt C-51/17. szám alatt folyamatban lévő eljárás befejezéséig.

A fellebbezés kiegészítésében további jogesetekre hivatkozott, amelyek alátámasztják a 93/13. EGK irányelv rendelkezéseit. Hivatkozva a C-186/16. számú ítéletre kifejtette, hogy a tájékoztatás akkor megfelelő, ha az a szerződéskötést megelőzően történik, az világos és érthető, továbbá teljeskörű, tartalmazza, hogy milyen hatással van a fogyasztót terhelő szolgáltatások mértékére, gazdasági következményeire.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, a felperes perköltségben marasztalását kérte. Felsorolta a szerződésben, illetve a keletkezett okiratokban foglalt feltételeket, amelyek világossá tették a felperes számára, hogy svájci frank alapú kölcsönszerződést kíván igénybe venni, amely ismereteit a szerződés megkötését megelőzően az autókereskedés részéről eljáró alkalmazottak, mindenekelőtt V. B. részletesen is megerősített, tájékoztatta a felperest, hogy az árfolyam változásától függően a törlesztőrészek csökkenhetnek és nőhetnek is. Elhangzott az is, hogy ezt a kockázatot a felperes viseli, arra viszont nem volt utalás, hogy annak volna felső határa. Egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint a felperes számára a szerződési feltételek megismerhetőek voltak és a felperes maga is elismerte, hogy svájci frank alapú szerződést kívánt kötni. Kockázatfeltáró nyilatkozat hiányában is kielégítő tájékoztatást kapott a felperes, és semmi olyan körülmény nem merült fel, amelyből arra következtethetett volna, hogy a kockázat ne volna valós, és annak felső határa volna.

Az ítélet táblának mindenekelőtt a tárgyalás felfüggesztése iránti kérelemről kellett határoznia.

A tárgyalás felfüggesztésének egyes kérdéseiről szóló 3/2005. (IX.14.) PK-KK közös vélemény szerint, ha a perben bizonyított tények alapján olyan jogkérdés merül fel, melynek tárgyában más polgári perben - azonos tényekre alapítottnak - az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezték, a bíróság a Pp. 152. § (2) bekezdés megfelelő alkalmazásával ennek az ügy érdemi elbírálására kiható előzetes eljárásnak a befejezéséig felfüggesztheti a per tárgyalását.

A kérelem elbírálásakor arra kell elsődlegesen figyelemmel lenni, hogy a perbeli jogvita eldöntése szempontjából az előzetes döntéshozatali eljárás kimenetele ténylegesen előkérdésnek minősül-e, illetőleg az eljárásban alkalmazandó jogharmonizációs rendelkezések kapcsán felmerül-e ténylegesen az uniós jog értelmezésével kapcsolatos kérdés.

Az Európai Unió Bírósága előtt C-51/17. ügyszám alatt folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás annak eldöntésére irányul, hogy az elszámolási törvényekre is tekintettel jelenleg is vizsgálható-e az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési kikötés tisztességtelensége, amennyiben vizsgálható, a nyújtott tájékoztatásnak mire kell kiterjednie. Az ítélet tábla álláspontja szerint e kérdésben a 93/13. EGK Irányelv értelmezése a Kúria kérdése nyomán a C-26/13. szám alatti ítéletben megtörtént, az további értelmezésre nem szorul, az Európai Unió Bírósága által adott értelmezés pedig beépítésre került a Kúria 2/2014. PJE. határozatába. Az árfolyam-kockázatot telepítő szerződési rendelkezés tisztességtelenségére irányuló kereseti kérelmek a nemzeti és uniós jog alapján a nemzeti bíróság által eldönthetőek, különösen a jelen perben, ahol a felperes az

árfolyamkockázat telepítését tartalmazó rendelkezések érthetőségét, világosságát vitatta.

A felperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást az ügy eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta, a bizonyítási eljárást lefolytatta. Ennek során számos tanút is meghallgatott. Döntésével és annak indokaival az ítéletábra maradéktalanul egyetért, így csupán a fellebbezésben írtakkal kapcsolatban egészíti azt ki.

A rPtk. 209. § (1) bekezdése értelmében tisztességtelen a szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg. A 2/2014. PJE határozat 1. pontja szerint a devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, mely szerint az árfolyamkockázatot - a kedvezőbb kamatmérték ellenében - korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, olyan, a főszoolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek tisztességtelensége akkor vizsgálható, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető; ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás, vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy őt csak korlátozott mértékben terheli. Jelen esetben az okiratokból egyértelműen megállapítható, hogy a devizaalapú kölcsönszerződésből eredő árfolyamkockázatot az ügyfélnek, azaz a felperesnek kell viselni. A kellő mértékben körültekintő, általános ismeretekkel rendelkező ügyfél számára is világosnak kellett lenni, hogy a kölcsön és a törlesztőrészletek összege is a folyósításkor, illetőleg a törlesztésekkor érvényes devizaárfolyamtól függ.

A felperes állításával szemben a 93/13. EKG irányelv rendelkezéseit a törvényhozó a magyar jogba maradéktalanul átültette, az Európai Unió Bírósága a C-26/13. számú határozata nyomán született 2/2014. PJE határozat pedig egyértelművé tette, hogy az uniós jog és a hazai jog között - a keresetben érintett körben - ellentmondás nem tapasztalható, ezért semmi ok nincs arra, hogy a hazai szabályozást a bíróság figyelmen kívül hagyja. Adott esetben azt kellett vizsgálnia a bíróságnak, hogy a felperes számára a kockázatviselésről nyújtott tájékoztatás érthető, világos volt-e. A Ptk. 209. § (2) bekezdésére tekintettel ennek során nemcsak az egyedi szerződés feltételeit, hanem - a 205/B. § (1) bekezdése alapján a szerződés részévé vált - általános szerződési feltételeket és a szerződés létrejöttéhez vezető eseményeket, a keletkezett okiratokat is vizsgálni kell. Az elsőfokú bíróság részletesen felsorolta azokat az okirati elemeket, amelyekből a felperes számára kitűnt, hogy az általa kötött szerződés kockázatot tartalmaz, azt teljes egészében ő viseli és nincs felső határa. Az elsőfokú bíróság által kihallgatott tanúk a tájékoztatás megtörténtét alátámasztották, és nem igazolták a felperes azon állítását, hogy az okiratokban szereplő tartalommal szemben más felvilágosítást nyújtottak volna szóban számára. A felperes saját vallomása alapján is megállapítható, hogy maga is tisztában volt a kockázattal, azonban bízott abban, hogy az nem fog jelentős terhet jelenteni számára. A felperes hosszú időn keresztül teljesítette a szerződést, a felperes által közölt törlesztőrészleteket megfizette, amiből arra lehet következtetni, hogy azok emelkedése nem érte őt váratlanul.

Tévedés az, hogy a Ptk. 205/B. § (2) bekezdésének megfelelő szokástól eltérő szerződési gyakorlatot alkalmazott volna az alperes, és emiatt külön figyelemfelhívó tájékoztatást kellett volna nyújtania. Emellett a tanúk vallomásából kiderül, hogy a szerződéskötés során szóban is

tájékoztatották őt, ha úgy tetszik „azt vele át is tárgyalták”. A 6/2013. PJE határozat értelmében a pénzügyi intézmény tájékoztatási kötelezettsége az árfolyamváltozás lehetőségére és arra terjed ki, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészekre. A tájékoztatási kötelezettség azonban nem terjedhet ki az árfolyamváltozás mértékére, valószínűségére, irányára.

Nem alapos a fellebbezés a perköltség számításának, illetőleg a pertárgyérték számításának körében sem. A pertárgy értéke a Pp. 24. § (1) bekezdésére tekintettel a követelés értékével azonos, amely adott esetben úgy értendő, hogy a felperes álláspontja szerint nem tartozik megfizetni a tartozását, emellett az I. rendű alperes a már befizetett törlesztésből is visszafizetésre köteles. E két összeg tehát összeadódik, és együtt alkotja a pertárgy értékét.

Ezért az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét lényegében helyes indokai alapján - a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja szerint tárgyaláson kívül - a 253. § (2) és 254. § (3) bekezdése alkalmazásával helybenhagyta.

Az alperesek közül az I. rendű alperes nyújtott be fellebbezési ellenkérelmet, ezzel felmerült költségeit a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján tartozik megfizetni, és amelynek összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

A felperes költségmentességére tekintettel a fellebbezési illeték az állam terhén maradt.

Debrecen, 2018. április 11.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró, Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -